

Pravobranitelj za djecu ili ombudsman za prava djece – što radi, a što ne?

Funded through ELA Translation
Facility for Information

Od 1. srpnja 2025. prava djece štiti pravobranitelj za djecu. Objasnit ćemo u kojim slučajevima može pomoći pojedinom djetetu, tko mu se može obratiti te koje mjere može poduzeti ako utvrdi propust tijela, ustanove ili neke druge osobe. Doznat ćete što učiniti prije nego što se obratite pravobranitelju za djecu te kako mu se obratiti. Na kraju ćemo objasniti kako će pravobranitelj za djecu doprinijeti zaštiti prava sve djece.

Djeca (do navršениh 18 godina) mogu se samostalno obratiti pravobranitelju za djecu na e-adresu deti@ochrance.cz, nazvati 542 542 888 (radnim danom od 8:00 do 16:00 sati) ili posjetiti mrežno mjesto [deti.ochrance.cz](https://www.ochrance.cz).

U ovoj brošuri ponekad upućujemo na brošure pučkog pravobranitelja. Pronaći ćete ih na mrežnom mjestu www.ochrance.cz u dijelu [Ne znam kako se nositi sa svojom životnom situacijom](#).

Tko je pravobranitelj za djecu?

Dok parlamentarni zastupnici ne izaberu prvog češkog pravobranitelja za djecu, djeci će pomagati **Vít Alexander Schorm**, koji je trenutačno zamjenik pučkog pravobranitelja.

Što radi pravobranitelj za djecu?

Pravobranitelj za djecu osigurava **ostvarivanje prava djece (osoba mlađih od 18 godina)** na sljedeće načine:

- **u pojedinačnim slučajevima djece** ispituje postupanje tijela, ustanova te raznih institucija i osoba koje obavljaju poslove javne uprave i
- **općenito** (sustavno) prati i promiče ostvarivanje prava djece u skladu s [Konvencijom o pravima djeteta](#), kao i drugim međunarodnim sporazumima (više informacija nalazi se [na kraju brošure](#)).

Koja je razlika između rada pravobranitelja za djecu i pučkog pravobranitelja?

Pravobranitelj za djecu umjesto pučkog pravobranitelja **ispituje postupanje tijela**, određenih ustanova, a sada i drugih institucija i osoba kad je riječ o **pravima djeteta**.

Oba su dobila mnoge druge zadaće jer pravobranitelj za djecu općenito **prati i promiče ostvarivanje prava djece**, a pučki pravobranitelj sada prati i promiče ostvarivanje temeljnih prava i sloboda.

Stoga će zajedno **obilaziti ustanove** u kojima djeca žive i provode vrijeme te **pratiti zaštitu prava djece s invaliditetom**.

Tko se može obratiti pravobranitelju za djecu?

Pravobranitelju za djecu mogu se obratiti:

- **samo dijete** kojem je potrebna pomoć
- **roditelj ili neka druga osoba bliska djetetu** ako ukaže na povredu prava djeteta

- **andragoški djelatnik, zdravstveni radnik, državni službenik, socijalni radnik i druge osobe** ako žele upozoriti na povredu prava određenog djeteta ([time se neće prekršiti obveza čuvanja povjerljivosti](#))
- **svatko tko** želi upozoriti na opći (sustavni) problem koji se odnosi na prava djece.

Što pravobranitelj za djecu može učiniti kako bi pomogao pojedinom djetetu?

Pravobranitelj za djecu može ispitati postupanja brojnih tijela, ustanova te raznih institucija i osoba koje obavljaju poslove javne uprave. To podrazumijeva sljedeće:

- odlučivanje o pravima i obvezama pojedinog djeteta ili o nečemu što se općenito odnosi na prava djece
- zaštitu djece i njihovih prava ili
- pružanje skrbi za djecu ili pomoći djeci.

Među takva tijela, ustanove i osobe ubrajaju se, primjerice:

- **tijela za socijalno-pravnu zaštitu djece**, a prije svega općinska tijela (više informacija nalazi se u brošuri [Socijalno-pravna zaštita djece](#))
- **zavodi za zapošljavanje** koji odlučuju o doplatcima za djecu (npr. dječji doplatak, [doplatak za njegu](#), [izvanredna jednokratna novčana pomoć za potrebe djeteta](#), naknada za podmirenje potreba djeteta u udomiteljskoj skrbi itd.) ili o pitanjima zapošljavanja djece
- **zavodi za socijalno osiguranje**, koje mogu odlučivati, primjerice, o mirovini za djecu preminule osobe
- **ravnatelji škola i školskih ustanova**, primjerice kad odlučuju o upisu, isključenju ili premještanju djeteta i slično
- **školska inspekcija**, koja provjerava rad škola i školskih ustanova i na temelju prijedloga i pritužbi
- **školske savjetodavne ustanove** (osobito pedagoški centri i pedagoško-psihološki savjetodavni centri) kad izdaju izvješća i preporuke
- **zavodi za zdravstveno osiguranje**, primjerice kad odlučuju o pokriću zdravstvenih usluga iz javnog zdravstvenog osiguranja (više informacija nalazi se u brošuri [Odlučivanje zavoda za zdravstveno osiguranje o pokriću troškova](#))
- **različite ustanove za djecu** (primjerice dječji domovi, dijagnostičke i odgojne ustanove)
- **lokalna tijela** koja, primjerice, odlučuju o žalbama u raznim upravnim postupcima ili rješavaju [pritužbe u zdravstvenom sektoru](#)
- **ministarstva**, najčešće npr. Ministarstvo rada i socijalnih poslova u predmetima koji se odnose na naknade i mirovine ili Ministarstvo unutarnjih poslova u slučajevima djece koja podnose zahtjev za [azil](#), [privremenu zaštitu zbog rata u Ukrajini](#) ili neku drugu vrstu [boravišne dozvole](#) ili imaju roditelje u nekoj od [ustanova za zadržavanje za strance](#)
- **predsjednici sudova u obavljanju poslova državne uprave sudova**, primjerice kad rješavaju pritužbe zbog kašnjenja sudskih postupaka ili neprimjerenog ponašanja sudaca i sudskih službenika (više informacija nalazi se u brošuri [Sudovi](#))
- **općine i pokrajine** pri osiguravanju obrazovanja, socijalnih usluga i primjerenih uvjeta za život za djecu te njihovu sigurnost (primjerice, općina osigurava da djeca na njezinu području mogu

pohađati obvezno obrazovanje, a pokrajina osigurava da su na njezinu području dostupne posebne škole, socijalne usluge (kao što su rana skrb ili domovi za osobe s invaliditetom) ili određene vrste zdravstvenih usluga)

- **te mnogi drugi.**

Hoće li pravobranitelj za djecu pomoći u suzbijanju diskriminacije?

Pravobranitelj za djecu može pomoći ako nadležna tijela, ustanove za djecu i druge osobe koje obavljaju poslove javne uprave diskriminiraju dijete ili ga ne štite od diskriminacije.

Ostali slučajevi diskriminacije koji se odnose na privatne odnose u nadležnosti su pučkog pravobranitelja.

U kojim slučajevima pravobranitelj za djecu ne može pomoći pojedinom djetetu?

Pravobranitelj za djecu u pravilu djetetu **ne može izravno pomoći u privatnim pitanjima ako za njih nisu nadležna tijela javne vlasti**. Na primjer, ne može pomoći u sporovima s drugim osobama (u obitelji, među školskim kolegama, na poslu) ili s poduzećima (primjerice zbog zajma ili kupnje).

Također ne može promijeniti sudsku odluku niti utjecati na kazneni postupak.

Što ako pravobranitelj za djecu nije nadležan za postupanje u predmetu djeteta?

Ako pravobranitelj za djecu nije nadležan za postupanje u predmetu djeteta, **o tome će obavijestiti podnositelja prijave i objasniti mu kako može dalje postupati**.

Ako se dijete javi samostalno, a njegov bi se slučaj **mogao rješavati pred drugim tijelom**, pravobranitelj za djecu **pitat će dijete** želi li da se njegov slučaj proslijedi tom tijelu. Ako je odgovor potvrđan, slučaj će se proslijediti tom tijelu.

Što će pravobranitelj za djecu učiniti ako utvrdi nepravilnost?

Ako pravobranitelj za djecu **utvrdi nepravilnost u postupanju tijela (ustanove ili nekog drugog), pozvat će ga da je otkloni** (odnosno da izmijeni svoju odluku ili buduće postupanje ili da poduzme radnje koje je bilo dužno poduzeti u slučaju nepostupanja).

Ne može odlučivati umjesto tijela niti promijeniti ili poništiti njegovu odluku. To mora učiniti samo tijelo ili njemu nadređeno tijelo. Također ne može kazniti službenike koji su pogriješili.

Ako se problem ne riješi, obavijestit će nadređeno tijelo i može javno objaviti slučaj.

Iznimno može predložiti pokretanje određenih sudskih postupaka ili se u njih uključiti. Više informacija nalazi se u brošuri [Pravobranitelj za djecu – pomaže i na druge načine \(posebne ovlasti\)](#).

Moram li nešto poduzeti prije nego što se u pogledu slučaja djeteta obratim pravobranitelju za djecu?

Prije nego što se obratite pravobranitelju za djecu, trebali biste **se najprije obratiti** onome na koga se žalite i **zatražiti da ispravi pogrešku ili da riješi slučaj** u slučaju nepostupanja.

Što trebam napisati i poslati pravobranitelju za djecu u vezi s djetetovim slučajem?

Napišite:

- **svoje ime, prezime i podatke za kontakt** (stalnu adresu stanovanja, telefon i prema potrebi e-adresu kako bismo mogli djelovati što je brže moguće)
- **ime i prezime djeteta, njegovu trenutačnu dob i odnos** u kojem ste s njim (kći, unuk, učenik itd.)
- **na koga se žalite** (tijelo, ustanovu, nekog drugog) – možete navesti i s kime ste točno komunicirali
- **što je pošlo po zlu, na što se žalite**
- **što želite postići** i koje rješenje smatrate najboljim
- **što ste dosad poduzeli** – na koji ste način štitili prava djeteta i s kakvim ishodom.

Također priložite preslike odluka tijela ako ih je izdalo tijelo ili druge važne dokumente koje imate u vezi sa slučajem.

Kako se mogu obratiti pravobranitelju za djecu?

Odrasla osoba koja se javlja zbog djeteta može:

- poslati **e-poruku** na adresu podatelna@ochrance.cz
- ispuniti **mrežni obrazac** (na mrežnom mjestu portal.ochrance.cz)
- poslati **pismo** na adresu Údolní 39, 602 00 Brno
- poslati **poruku u pretinac elektroničke pošte** jz5adky ili
- **posjetiti** sjedište pravobranitelja za djecu svakog ponedjeljka ili srijede od 8:00 do 16:00 sati na adresi Údolní 39 u Brnu. (Podnesak ćemo sastaviti, ali slučaj nećemo odmah riješiti.)

Što ako nešto zaboravim?

Ne brinite, ako utvrdimo da nam nešto nedostaje, od vas ćemo zatražiti dopunu.

Kada pravobranitelj za djecu ne mora rješavati zaprimljeni slučaj?

Pravobranitelj za djecu ne mora rješavati slučaj ako:

- **nije primio važne informacije i dokumente** iako je od vas zatražio da ih dostavite
- smatra **da je postupanje tijela** (ustanove ili nekog drugog) **ispravno** (što će vam jasno objasniti)
- navedena pogreška nije mogla utjecati na rezultat ili su njezine posljedice zanemarive
- **prošlo je više od godinu dana** od posljednjeg događaja u zaprimljenom slučaju
- slučaj (navodna nepravilnost) je **u sudskom postupku** ili je o njemu već donesena sudska odluka ili
- pučki pravobranitelj ili pravobranitelj za djecu **već su se ranije bavili slučajem** i od tada se nije dogodilo ništa novo. Kako pravobranitelj za djecu prati i promiče ostvarivanje prava djece?

Pravobranitelj za djecu

- **prati i ocjenjuje** kako se u Češkoj poštuju prava djece (provodi istraživanja i analize, izdaje izvješća, mišljenja i preporuke)
- **predlaže poboljšanja**, uključujući izmjene zakonodavstva ili ratifikaciju međunarodnih ugovora
- **obrazuje** djecu i javnost i
- **surađuje** s drugim organizacijama u zemlji i inozemstvu.

Kako pravobranitelj za djecu doznaje što bi djeci trebalo ili što ih muči?

Pravobranitelj za djecu nastaviti će dosadašnji rad pučkog pravobranitelja te će s njim nastaviti suradnju. Prikupit će se dodatne informacije i iskustva rješavanjem pritužbi i posjećivanjem ustanova za djecu, kao i novim aktivnostima usmjerenima na praćenje i promicanje prava djece. U tome će pravobranitelju za djecu pomagati **sama djeca i organizacije** koje okupljaju djecu ili štite njihova prava, i to konkretno:

- **savjetodavno tijelo** koje čine odabrana djeca i
- **radne skupine koje će za određene teme uspostaviti pravobranitelj za djecu**, a u kojima sudjeluju djeca i osobe koje štite njihova prava.